

มะค่าโมง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Azelia xylocarpa* (Kurz) Craib

วงศ์ : LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

ชื่ออื่น : เฆง เฆง (เขมร สุรินทร์) บึง (ชอง จันทบุรี) ปั่น (ชาวนน นครราชสีมา) มะค่าโมง มะค่าใหญ่ (กลาง) มะค่าหลวง มะค่าหัวคำ (เหนือ)

พรรณไม้ประจำจังหวัด : สุโขทัย

ลักษณะทั่วไป : เป็น ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 30 เมตร แตกกิ่งต่ำ เรือนยอดเป็นพุ่มแผ่กว้าง เปลือกสีน้ำตาลอ่อนหรือชมพูอมน้ำตาล กิ่งอ่อนมีขนคลุมบางๆ ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกเรียงสลับ รูปไข่แกมขอบขนาน ก้านใบสั้น ปลายใบมนเว้าตื้นๆตรงกลาง ฐานใบมนหรือตัด ออกดอกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงสีเขียว 4 กลีบ กลีบดอกสีขาว 1 กลีบ ผลเป็นฝักแบน รูปขอบขนาน เปลือกแข็งและหนา ฝักแก่จะแตกออกเป็น 2 ซีก เมล็ดแก่สีดำ มีเนื้อหุ้มเมล็ดหนาหุ้มอยู่ที่ขั้วเมล็ดสีเหลืองสด

การกระจายพันธุ์ : จากอินเดียจนถึงตะวันออกเฉียงใต้ ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้งใกล้แหล่งน้ำ ทุกภาคของไทย ยกเว้นภาคใต้ ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเล 100 - 600 เมตร

ออกดอก : กุมภาพันธ์ - มีนาคม ผลแก่ มิถุนายน - สิงหาคม

การขยายพันธุ์ : โดยการเพาะเมล็ด

ประโยชน์ : เนื้อไม้ ใช้ทำเสา รอด ตง ฝืนไม้เครื่องบน ต่อเรือ เครื่องกลึง พานท้ายปืนและรางปืน ทำกลองโทน รำมะนา เปลือกต้น ผสมกับเปลือกมะค่าแต่ 50 : 50 ทำเป็นยาประคบ แก้ฟกช้ำปวดบวม หรือผสมกับรากพังคิ 50 : 50 เป็นยาสมานแผล นอกจากนั้นเปลือกใช้ทำน้ำฝาดสำหรับฟอกหนัง ใบอ่อนและฝักอ่อน รับประทานได้ เมล็ด เนื้อในเมล็ด ขับพยาธิ รักษาโรคผิวหนัง หรือนำไปหั่นเป็นฝอย แล้วชงน้ำให้คนป่วยที่มีอาการ อาเจียนไม่หยุดดื่มเป็นยาแก้อาเจียน (มั่ง) เมล็ดแก่ผ่าครึ่งแล้วใช้กดบริเวณที่ถูกลมลงกดต่อช่วยดูดพิษ

